

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σχολή Ιστορίας και Μετάφρασης-Διερμηνείας
Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας

Πτυχιακή εργασία με τίτλο
« Γλωσσολογική ανάλυση των μη οικόσιτων / άγριων ζώων »

της φοιτήτριας Παναγιώτας Μπελερή
ΑΜ : Ξ2012092

Επιβλέποντες καθηγητές :
Μαρία Τσίγκου, Επίκουρη Καθηγήτρια
Γιώργος Κεντρωτής, Καθηγητής

Κέρκυρα, Ιούνιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος	5
2. Εισαγωγή	6
3. Σχέσεις μετάφρασης και γλωσσολογίας	9
4. Σύγκριση του ερευνητικού corpus	12
5. Συμπεράσματα	20
6. Αντί επιλόγου	22
7. Βιβλιογραφία	23
8. Παράρτημα	24

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία σηματοδοτεί το πέρας των μεταφραστικών σπουδών μου στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου και ως εκ τούτου, θεώρησα ιδανικό να επικεντρωθώ σε ένα πεδίο που με εκφράζει και που παρουσιάζει ενδιαφέρον όσον αφορά τις πολυάριθμες μεταφραστικές διαστάσεις που υποχρεούται να αντιληφθεί ο μεταφραστής, προκειμένου να παραμείνει όσο το δυνατόν εγγύτερα στο πρωτότυπο. Πρόκειται για την ιδιαίτερη και αρκετά σημαντική σχέση της μετάφρασης με την γλωσσολογία.

Αυτή η σχέση προβάλλεται μέσω ποικίλων απόψεων και μελετών, που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί και γραφτεί από σημαντικούς και διακεκριμένους μελετητές. Επίσης, η βιβλιογραφία που υφίσταται τόσο σε ελληνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο πάνω στην μετάφραση και τη γλωσσολογία αλλά και τη μεταξύ τους σχέση με ώθησε για να ασχοληθώ στην παρούσα πτυχιακή με αυτόν τον επιμέρους τομέα του γενικού κλάδου της μετάφρασης και της γλωσσολογίας.

Στο πόνημα αυτό βρήκαν εφαρμογή οι γνώσεις που απέκτησα κατά την φοίτησή μου στο εν λόγω τμήμα, υπό την καθοδήγηση των διδασκόντων, τόσο όσον αφορά στις μεθόδους, τις τεχνικές και τα « μυστικά » της μεταφραστικής διαδικασίας όσο και στη μεθοδολογία της έρευνας. Η καλλιέργεια και η εμβάθυνση τόσο στη γλώσσα αφετηρίας όσο και στη γλώσσα αφίξεως, η εκτεταμένη ενασχόληση με την μετάφραση και με την γλωσσολογία, η πρακτική εξάσκηση στην μετάφραση, η πληθώρα των προς μετάφραση κειμένων κι η διαφορετικότητά τους σε λεξιλογικό, υφολογικό, πραγματολογικό επίπεδο αλλά και σε βαθμό μεταφραστικής δυσκολίας με έκαναν να ενστερνιστώ την πεποίθηση πως τελικά δεν υπάρχουν μη μεταφράσιμα κείμενα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όταν μεταφράζουμε, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα κείμενο που να μεταδίδει το ίδιο νόημα με αυτό που μεταδίδεται από το πρωτότυπο κείμενο και να εκπληρώνει τις ίδιες λειτουργίες με αυτές που εκπληρώνει το πρωτότυπο. Χρησιμοποιούμε λέξεις και προτάσεις για να παραγάγουμε στο μυαλό του αναγνώστη του μεταφράσματος το ίδιο νόημα με αυτό που παράγεται στο μυαλό του αναγνώστη του πρωτότυπου έργου. Χρησιμοποιούμε, δηλαδή, γλώσσα. (Κεντρωτής, 1996: 15)

Η γνώση λοιπόν της γλώσσας αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της μεταφραστικής διαδικασίας. Αντίθετα με την αντίληψη που θέλει τον άριστο χρήστη ή γνώστη δυο γλωσσών να ταυτίζεται με τον ικανό μεταφραστή, η εμπειρία έχει αποδείξει πως η γνώση της γλώσσας αποτελεί μόνο την αφετηρία για το ταξίδι που καλείται μεταφραστική διαδικασία. Οι γλώσσες περικλείουν πολιτισμούς που εκφράζονται, διαμορφώνονται και εξελίσσονται μέσω των γλωσσών. Συνεπώς φαίνεται φυσικό πως το γεφύρωμα μεταξύ δυο πολιτισμών που συντελείται μέσα από την πράξη της μετάφρασης απαιτεί πιο πολλές δεξιότητες από τη γνώση λεξιλογικών, γραμματικών και συντακτικών διαφορών και ιδιαιτεροτήτων των δυο γλωσσών. Απαιτεί εις βάθος γνώση της ιστορίας, των θεσμών, των αντιλήψεων, του πολιτισμού και της νοοτροπίας του κάθε λαού ξεχωριστά. Αυτά καλείται να ενστερνιστεί ο μεταφραστής, να γίνει όχι μόνο δίγλωσσος αλλά διεθνής και να αποτελεί μέλος και των δυο εθνών από τη γλώσσα των οποίων και στη γλώσσα των οποίων μεταφράζει ώστε να μην αδικηθεί κανείς κατά την κατασκευή της πολιτιστικής γέφυρας, της μετάφρασης.

Η μετάφραση είναι ένας κλάδος των ανθρωπιστικών σπουδών που διαθέτει σύνθετη και ασύλληπτη φύση, γι' αυτό απαιτείται συνεχής έρευνα και μελέτη της. Είναι ένα αδιαφιλονίκητα πολύπλευρο ζήτημα που συνεχίζει να προκαλεί ερωτήματα – συχνά αναπάντητα. Τα προβλήματα και οι δυσκολίες που ανακύπτουν κατά την μεταφραστική διαδικασία προκαλούν θεωρητικό προβληματισμό, όπως διαπιστώνεται από τις απόψεις που κατά καιρούς διατυπώθηκαν από την εποχή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας έως και σήμερα. Άλλωστε κατά την ρωμαϊκή περίοδο τέθηκαν για πρώτη φορά τα διλήμματα που αφορούν στην θεωρία της μετάφρασης και που απασχόλησαν τους μεταγενέστερους μεταφραστές και μεταφρασεολόγους.

Σήμερα ο όρος μετάφραση παρουσιάζει συγκεκριμένη και διαφορούμενη χρήση, δεδομένου ότι, ανάλογα με το γλωσσικό περιβάλλον στο οποίο τον συναντάμε, μπορεί να δηλώνει :

- Την διαδικασία μετάβασης από μια γλώσσα σε μια άλλη, άρα μια νοητική διεργασία, γνωστή και ως *μεταφράζειν*.
- Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, άρα μια συγκεκριμένη γλωσσική οντότητα, δηλαδή το *μετάφρασμα*.
- Μια αφηρημένη έννοια που περιλαμβάνει τόσο τη διαδικασία όσο και το τελικό αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής.

Ωστόσο αυτή η πολυσημία του όρου μετάφραση αποτυπώνεται τόσο στις απόψεις των μεταφραστών και μεταφρασεολόγων όσο και στα λεξικά, ελληνικά και ξενόγλωσσα. Ενδεικτικά το *Λεξικό Γλωσσολογίας* του Larousse αναφέρει ότι «*Μετάφραση είναι η έκφραση σε μια άλλη γλώσσα (ή γλώσσα στόχο) αυτού που έχει ήδη εκφραστεί σε μια άλλη γλώσσα πηγή*». (Κεντρωτής, 2000 : 53)

Στο *Λεξικό της Νέας Ελληνικής* του Μπαμπινιώτη (Μπαμπινιώτης, 1998: 1094) δηλώνεται ότι : «*Α) Μετάφραση είναι η διαδικασία της μεταφοράς και απόδοσης ενός κειμένου (προφορικού ή γραπτού) σε γλώσσα ή μορφή γλώσσας διαφορετική από αυτήν της παραγωγής του. Β) Μετάφραση είναι το κείμενο που προκύπτει από την παραπάνω διαδικασία*».

Στο *Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη* (ΑΠΘ, 1998: 850) η μετάφραση ορίζεται ως : «*Α) Η μεταφορά προφορικού ή γραπτού λόγου σε άλλη γλώσσα, Β) Κείμενο μεταφρασμένο*».

Αντίστοιχοι είναι οι ορισμοί για τις λέξεις *traduction* της γαλλικής και *translation* της αγγλικής. Στο λεξικό *Trésor de la Langue Française* (1980, τόμος 16, σελίδα 449) η μετάφραση ορίζεται ως : «*Α) Le fait de transposer un texte d'une langue dans une autre, Β) texte, œuvre traduit(e)*».

Ο όρος μετάφραση ορίζεται στο Oxford Advanced Learner's Dictionary (<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/translation?q=translation>) ως : «*Α) The process of changing something that is written or spoken into another language, Β) A text or work that has been changed from one language into another*».

Διαβάζοντας τους παραπάνω ορισμούς, διαπιστώνουμε ότι υιοθετείται μια πολύ απλουστευτική και ιδιαίτερα περιοριστική προσέγγιση του φαινομένου : η μετάφραση, τόσο ως διαδικασία όσο και ως αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής, εκλαμβάνεται ως μια απλή μεταφορά και αλλαγή γλωσσικών σημείων από μια γλώσσα προς μια άλλη. Με άλλα λόγια, οι ορισμοί περιορίζονται στη γλωσσική διάσταση του φαινομένου και δεν αναδεικνύουν την νοητική διεργασία που ενέχει η μεταφραστική πράξη, ενώ παράλληλα αγνοείται ο επικοινωνιακός χαρακτήρας και η εμπρόθετη διάσταση του μεταφραστικού φαινομένου. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι για το ευρύ κοινό η μετάφραση θεωρείται κάτι το « εύκολο ». Αρκεί κάποιος « να γνωρίζει ξένες γλώσσες » και « να έχει στη διάθεσή του τα κατάλληλα λεξικά ».

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε σε τρία στάδια : αρχικά συλλέχθηκε το υλικό για το θεωρητικό κι το ερευνητικό κομμάτι. Το θεωρητικό κομμάτι αναζητήθηκε σε μελέτες, που έχουν γραφτεί από ανθρώπους οι οποίοι έχουν εντρυφήσει σε βάθος στον κλάδο της μετάφρασης, και έγινε μια επιλογή των απαραίτητων χωρίων. Το ερευνητικό κομμάτι αντλήθηκε από διάφορα λεξικά, ελληνικά και ξενόγλωσσα, έντυπα και ηλεκτρονικά, κατά προτίμηση μονόγλωσσα, από τα οποία αντλήθηκαν τα αναγκαία τεκμήρια για τα μη οικόσιτα ζώα που θα μελετηθούν παρακάτω. Πιο συγκεκριμένα, τα λεξικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι τα : Α) Γ. Μπαμπινιώτης, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Β) Εμμ. Κριαράς, *Λεξικό της Σύγχρονης Ελληνικής Δημοτικής Γλώσσας*, Γ) Τριανταφυλλίδης, *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας*, Δ) ΕΘΕΓ - *Εθνικός Θησαυρός Ελληνικής Γλώσσας*, Ε) *Le Petit Robert 2010*, ΣΤ) *Le Tresor de la Langue Française*.

Στην συνέχεια το ερευνητικό corpus τοποθετήθηκε σε πίνακες με δυο στήλες και κάθε μη οικόσιτο ζώο της ελληνικής βρέθηκε απέναντι στο αντίστοιχο ζώο της γαλλικής γλώσσας.

Στο τέλος πραγματοποιήθηκε η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας οπότε και όλα τα στοιχεία που είχαν συγκεντρωθεί, παρουσιάστηκαν με τρόπο ώστε να διατηρείται η συνεκτικότητα και η συνοχή.

Η δομή της πτυχιακής εργασίας διαμορφώνεται ως εξής : στην αρχή αναφέρομαι σύντομα στις σχέσεις γλωσσολογίας και μετάφρασης και έπειτα συγκρίνω το ερευνητικό

corpus και εξάγω συμπεράσματα. Στο τέλος παρουσιάζω το παράρτημα με τα δεδομένα του ερευνητικού corpus και βιβλιογραφία.

Σχέσεις γλωσσολογίας και μετάφρασης

Σημαντικό ρόλο στην μετάφραση παίζει η γλωσσολογία. Και αυτό γιατί «οι λέξεις τίθενται σε συγκεκριμένο (εξωκειμενικό και ενδοκειμενικό περιβάλλον) από τις συμπαράθεσες τους, τις γραμματικές λειτουργίες τους και την θέση τους στη σύνταξη της πρότασης. Εκτός γλώσσας, μπαίνουν σε συγκεκριμένο εξαιτίας μιας πραγματικής ή φανταστικής κατάστασης, ενός πολιτιστικού πλαισίου, ενός θέματος και μιας εμπειρίας που την μοιραζόμαστε με τον αναγνώστη». (Newmark, 1991 : 87)

Καθίσταται έτσι σαφές ότι τα δυο επίπεδα της γλώσσας, το ορατό και το αόρατο, το γλωσσικό και το αναφορικό, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και ο μεταφραστής, αν και περνά από όλα τα επίπεδα ανάλυσης του κειμένου για να επιτευχθεί η αποκωδίκευσή του, επισκέπτεται τα επίπεδα αυτά ξανά και ξανά κατά την μεταφραστική διαδικασία για να παράξει ένα κείμενο αποτελεσματικό, αποδοτικό και κατάλληλο, σεβόμενος το ίδιο το κείμενο, τους συμμετέχοντες στην επικοινωνιακή πράξη, και το περιβάλλον στο οποίο δημιουργήθηκε ή επιθυμεί να δημιουργήσει το κείμενο.

Το ίδιο άρρηκτα συνδεδεμένες είναι η γλωσσολογία και η μετάφραση, δεδομένου ότι το πέραςμα από μια γλώσσα πηγή σε μια γλώσσα στόχο – η μετάφραση – αποτελεί επεξεργασία της γλώσσας, δηλαδή γλωσσολογική ανάλυση. Η σχέση γλωσσολογίας και μετάφρασης είναι αμφίδρομη καθώς η επιστήμη της γλώσσας μπορεί να προσφέρει στην μετάφραση τις βασικές αρχές της γλωσσολογίας συνδυασμένες με γλωσσολογική ανάλυση και εφαρμογή βασικών μεταφραστικών τεχνικών. Παράλληλα η μετάφραση προσφέρει άφθονο υλικό στη γλωσσολογία για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την διατύπωση γλωσσικών παρατηρήσεων, κυρίως μέσα από την μελέτη κι παρατήρηση των παράλληλων κειμένων. Η Malmkjaer σκιαγραφεί εύστοχα αυτή τη σχέση όταν αναφέρει ότι : «τα κείμενα, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων, είναι για την γλωσσολογία ό,τι οι πίνακες ζωγραφικής για μια μελέτη πάνω στο χρώμα και την προοπτική». (Malmkjaer, 2002: 102-103)

Ο Mounin επίσης, Γάλλος γλωσσολόγος με θεωρητικό προβληματισμό για την μετάφραση, υπογραμμίζει ότι : «στη βάση κάθε μεταφραστικής διαδικασίας βρίσκονται μια σειρά από αναλύσεις και διεργασίες που άπτονται της γλωσσολογίας και η επιστήμη της γλωσσολογίας, ορθά εφαρμοσμένη, μπορεί να προσφέρει στην μετάφραση πολύ περισσότερα από μια οποιαδήποτε εμπειρική προσέγγιση». (Mounin, 1963 : 16)

Οι Catford & Halliday υιοθετούν την άποψη πως «η θεωρία της μετάφρασης είναι κατά βάση η θεωρία της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας» (Catford & Halliday, 1965: 19) ενώ οι Vinay & Darbelnet υποστηρίζουν ότι «η μετάφραση είναι επιμέρους κλάδος της γλωσσολογίας». (Vinay & Darbelnet, 1977: 25)

Αναφερόμενοι στους επιμέρους κλάδους της γλωσσολογίας, σε σχέση πάντα με τη μετάφραση, μπορούμε να πούμε συνοπτικά ότι :

Στην **μορφολογία**, οι επιλεγμένες δομές κατά την μετάφραση ενός κειμένου φέρουν διττή υπόσταση : λειτουργική και αισθητική, και αυτήν την υπόσταση καλείται να υπερασπιστεί ο μεταφραστής. Συγκεκριμένες μεταφραστικές επιλογές ενδέχεται να υπερισχύσουν όχι μόνο βάσει των διαφορετικών επιταγών των γλωσσικών συστημάτων αλλά και βάσει του αντίκτυπου των επιλογών αυτών στον αναγνώστη / ακροατή του κειμένου στόχο. Οι επιλογές ενός μεταφραστή αποτελούν επιταγές του γλωσσικού συστήματος της γλώσσας στόχος ώστε να προσδοθεί στο μετάφρασμα η ορθότητα που διακρίνει το κείμενο πηγή – γραμματικά, συντακτικά και υφολογικά.

Στην **σύνταξη**, εισάγονται επιλογές για την κατανόηση του μεταφράσματος από τους ομιλητές της γλώσσας στόχος και για την επίτευξη του επικοινωνιακού σκοπού. Ο μεταφραστής πάντα συναντά δυσκολία στην αποκόλλησή του από τις συντακτικές δομές της γλώσσας πηγή, αποτέλεσμα της χρόνιας προσπάθειάς του να μελετήσει και να «γνωρίζει» την γλώσσα αυτή.

Στην **σημασιολογία**, πρωταρχικό στοιχείο κατέχει η θεώρηση του κειμένου πηγή σε επίπεδο λέξης, πρότασης, σημασίας και έννοιας καθώς και η εις βάθος κατανόηση των σημαινομένων. Η κάθε έννοια για να μεταφραστεί θα πρέπει να ερμηνευτεί ως προς τον επικοινωνιακό σκοπό του κειμένου και επομένως η απόδοση των εννοιών στη γλώσσα στόχο εξαρτάται από δυο συνισταμένες : τις έννοιες του κειμένου πηγή εκπεφρασμένες

μέσω λεξιλογικών και συντακτικών μονάδων και συνόλων αλλά και τον επικοινωνιακό χαρακτήρα του ίδιου του κειμένου.

Η μετατόπιση του σημασιολογικού πεδίου εννοιών του κειμένου πηγή κατά την αποτύπωσή τους στη γλώσσα στόχο μετά από προτίμηση απομακρυσμένου γλωσσικού σημείου ισοδυναμεί με αλλοίωση του επικοινωνιακού χαρακτήρα του κειμένου πηγή. Όταν το μήνυμα του συγγραφέα δεν αλλοιώνεται εξαιτίας επιλογών τέτοιου είδους, ο μεταφραστής αναζητά ανάλογο σημασιολογικό ισοδύναμο με σκοπό να αποδώσει τα μέγιστα και σε υφολογικό και σε πραγματολογικό επίπεδο.

Τέλος στην **πραγματολογία**, δίνεται έμφαση στην αναγνώριση των καθοριστικών παραγόντων που ορίζουν την σχέση αναγνώστη και πρωτότυπου γλωσσικού σημείου αλλά και στην επιτυχή μεταφορά των στοιχείων στις επικοινωνιακές συνθήκες.

Σύγκριση των δεδομένων του ερευνητικού corpus

Το ερευνητικό corpus περιλαμβάνει την παρουσίαση 20 μη οικόσιτων ζώων υπό τη μορφή πινάκων των δυο στηλών έτσι ώστε να καταδειχθεί εάν υφίσταται ισοδυναμία στην μετάφραση. Τα δεδομένα αντιπαραβάλλονται σε δυο γλώσσες εργασίας (ελληνικά - γαλλικά) και περιλαμβάνουν τα συνώνυμα, τα αντώνυμα, τις συνάψεις και τις παροιμίες οι οποίες χρησιμοποιούν ένα μη οικόσιτο ζώο για να περιγράψουν ή να χαρακτηρίσουν κάτι (άνθρωπο, αντικείμενο, κατάσταση). Γίνεται συγκριτική μελέτη των δεδομένων και εξάγονται συμπεράσματα.

Το ερευνητικό corpus αντλήθηκε από διαδικτυακές πηγές και από ελληνικά και γαλλικά, ηλεκτρονικά και έντυπα, μονόγλωσσα λεξικά. Εξετάστηκε με βάση ομοιότητες και διαφορές που υπάρχουν σε μορφολογικό, σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο.

Αλεπού, αράχνη, αρκούδα, ελέφαντας, καμήλα, λιοντάρι, λύκος, μύγα, μαϊμού, στρουθοκάμηλος, φίδι, σφήκα, φάλαινα.

Queue de renard – Αλεπονουρά

Renard blanc – Αλεπού άσπρη

Renard roux – Αλεπού κοκκινωπή

Renardeau – Αλεπόπουλο, Αλεπουδάκι

Renarde – Αλεπουδίτσα

Le renard a une réputation d'adresse et de ruse – Η αλεπού είναι το σύμβολο της πανουργίας

Παρατηρούμε ότι στα γαλλικά και στα ελληνικά έχουμε σημασιολογικές και πραγματολογικές αντιστοιχίες. Σε μορφολογικό επίπεδο υπάρχει επίσης αντιστοιχία, αφού πρόκειται για σύνθετες λέξεις και στις δύο γλώσσες. Κάποιες μόνο από αυτές αποδίδονται πολυλεκτικά στη μια γλώσσα –στα γαλλικά- και μονολεκτικά στην άλλη –στα ελληνικά.

Toile d'araignée – ιστός αράχνης

Παρατηρούμε αντιστοιχίες στο σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο καθώς η σημασία και το νόημα των λέξεων αυτών είναι το ίδιο και στις δυο γλώσσες. Αντιστοιχία έχουμε και στο μορφολογικό επίπεδο επειδή παρατηρούμε ότι πρόκειται για σύνθετες λέξεις και στις δυο γλώσσες.

Ourson – αρκούδι, αρκουδάκι

Ours – αρκούδος

Ours blanc – άσπρη αρκούδα

Ours polaire – πολική αρκούδα

Παρατηρούμε ότι και στις δυο γλώσσες υπάρχουν αντιστοιχίες και στα τρία επίπεδα: σημασιολογικό, πραγματολογικό, μορφολογικό. Υφίσταται απόλυτη ισοδυναμία καθώς και στην ελληνική και στην γαλλική γλώσσα οι λέξεις εκφράζονται είτε μονολεκτικά είτε πολυλεκτικά και αποδίδουν το ίδιο νόημα.

Elephantin – ελεφάντινος

Elephantique – ελεφαντένιος

Elephanteau – ελεφαντάκι

Avoir une memoire d'elephant – έχω μνήμη ελέφαντα

Και σε αυτά τα παραδείγματα παρατηρούμε σημασιολογικές, πραγματολογικές και μορφολογικές αντιστοιχίες. Οι λέξεις εκφέρονται και στις δυο γλώσσες είτε μονολεκτικά είτε πολυλεκτικά, διαθέτουν την ίδια σημασία και περιγράφουν το ίδιο περιεχόμενο και στις δυο γλώσσες.

Chamelier – καμηλιέρης

Lionceau – λιονταράκι

Παρατηρούμε ότι υπάρχει απόλυτη ισοδυναμία και αντιστοιχία σημασιολογική, πραγματολογική και μορφολογική. Οι λέξεις περιγράφονται μονολεκτικά και αποδίδουν το ίδιο πράγμα και στις δυο γλώσσες.

Etre sombre comme un chameau – μνησικακία καμηλίσια

Παρατηρούμε ότι υφίστανται σημασιολογικές και πραγματολογικές αντιστοιχίες και στις δυο γλώσσες. Ωστόσο σε μορφολογικό επίπεδο παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει ακριβής αντιστοιχία καθώς ο τρόπος απόδοσης της σύνταξης παρουσιάζεται με διαφορετικό τρόπο. Στην ελληνική γλώσσα έχουμε ένα ουσιαστικό και ένα επίθετο ενώ στην γαλλική γλώσσα η σύνταξη παρουσιάζεται με την μορφή στερεότυπης έκφρασης και με περισσότερες λέξεις. Παρόλα αυτά το νόημα παραμένει το ίδιο και εκφράζεται και στις δυο γλώσσες ακριβώς το ίδιο πράγμα.

Avoir une faim de loup – πεινάω σαν λύκος

Se jeter dans la gueule du loup – μπαίνω στο στόμα του λύκου

Bande de loups – λυκοφαμελιά

Loupiot – λυκόπουλο

Κι στις δυο γλώσσες υφίστανται σημασιολογικές και πραγματολογικές αντιστοιχίες. Σε μορφολογικό επίπεδο παρατηρούμε αντιστοιχία σε όλες σχεδόν τις συνάψεις εκτός από τη δεύτερη όπου διαφέρει το ρήμα - « μπαίνω » στην ελληνική γλώσσα, « se jeter, πέφτω » στην γαλλική γλώσσα.

Attraper les mouches au vol – βαράω μύγες

Quelle mouche le pique ? – τι μύγα τον τσίμπησε ?

Connaître mouches en lait – σαν τη μύγα μες το γάλα

Παρατηρούμε ότι υπάρχουν αντιστοιχίες στο σημασιολογικό και πραγματολογικό επίπεδο. Στο μορφολογικό επίπεδο βλέπουμε ότι οι συνάψεις αποδίδονται και στις δυο γλώσσες με πολυλεκτικό τρόπο, ωστόσο ο τρόπος απόδοσης διαφέρει : στην πρώτη σύναψη έχουμε την προσθήκη του « au vol » στα γαλλικά, κάτι που λείπει από την αντίστοιχη ελληνική. Επιπλέον η τρίτη σύναψη αποδίδεται στα ελληνικά με παροιμία ενώ στα γαλλικά συναντάμε το ρήμα « connaitre, γνωρίζω ».

Singer – μαϊμουδίζω

Singerie – μαϊμουδισμός

La politique de l'autruche – η πολιτική της στρουθοκαμήλου

Nid de guêpes – σφηκοφωλιά

Baleinier – φαλινοθηρικό

Blanc de baleine – λίπος φάλαινας

Serpentaire – φιδωτός

Serpenteau – φιδάκι

Réchauffer un serpent dans son sein – τρέφω φίδι στον κόρφο μου

Σε όλες τις παραπάνω συνάψεις παρατηρούμε ότι υφίσταται η αντιστοιχία και στις δυο γλώσσες : σημασιολογική, μορφολογική, πραγματολογική. Οι συνάψεις εμφανίζονται τόσο πολυλεκτικά όσο και μονολεκτικά και στις δυο γλώσσες, εκφράζοντας το ίδιο πράγμα και έχοντας την ίδια σημασία και περιεχόμενο. Μόνο στην τελευταία σύναψη βλέπουμε ότι χρησιμοποιείται διαφορετικό ρήμα -στην ελληνική γλώσσα έχουμε το ρήμα « τρέφω » ενώ στην γαλλική γλώσσα έχουμε το ρήμα « rechauffer, ζεσταίνω »

Αλεπού, αρκούδα, ελάφι, ζέβρα, λιοντάρι, λύκος, μέλισσα, μύγα, σαύρα, στρουθοκάμηλος, σφήκα.

Όσον αφορά αυτά τα ζώα, παρατηρούμε ότι οι ορισμοί που δίνονται για αυτά στο λεξικό του Μπαμπινιώτη για την ελληνική γλώσσα και στο λεξικό Le Petit Robert 2010 για τη γαλλική γλώσσα διαθέτουν ομοιότητες μεταξύ τους. Και στις δυο γλώσσες τα ζώα αυτά

παρουσιάζονται με τον ίδιο τρόπο : δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά που κάθε ζώο διαθέτει ως προς την εξωτερική εμφάνιση και στις λειτουργίες που επιτελεί. Έχουμε δηλαδή αντιστοιχία σημασιολογική, πραγματολογική και μορφολογική.

Μπορούμε να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις πάνω στους ορισμούς :

Αράχνη - ο ελληνικός ορισμός είναι περιγραφικός και ο γαλλικός ορισμός είναι συνοπτικός. Δεν υφίσταται αλλαγή στο νόημα, αναφερόμαστε στο ίδιο ζώο.

Etre comme rat en paille / un rat dans son fromage & έκαναν θραύση οι αρουραίοι στα σπίτια της περιοχής - οι συνάψεις αυτές έχουν μόνο σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία μεταξύ τους. Η σημασία και το νόημα/περιεχόμενο είναι το ίδιο. Όσον αφορά την μορφολογική αντιστοιχία, αυτή λείπει καθώς οι συνάψεις έχουν διατυπωθεί σύμφωνα με τον γαλλικό και τον ελληνικό πολιτισμό. Ωστόσο δηλώνουν την ίδια κατάσταση, ότι δηλαδή είναι συχνό φαινόμενο συγκεκριμένα σπίτια να γίνονται στόχος διαρρηκτών.

Attraper une mouche & σκοτώνω μύγες - σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία και στις δυο γλώσσες. Η μορφολογική αντιστοιχία διαφέρει καθώς βλέπουμε ότι ο ενικός αριθμός στην γαλλική έκφραση έχει γίνει πληθυντικός αριθμός στην ελληνική έκφραση.

Un essaim de mouches & ιπτάμενες μύγες – σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία αλλά όχι μορφολογική αντιστοιχία. Ο ενικός αριθμός στο πρώτο μέρος της γαλλικής έκφρασης έχει γίνει πληθυντικός στο πρώτο μέρος της ελληνικής έκφρασης. Επίσης το ουσιαστικό στην γαλλική έκφραση έγινε επίθετο στην αντίστοιχη ελληνική.

Quelle mouche le pique ? & Τι μύγα τον τσίμπησε? - αντιστοιχία σημασιολογική και πραγματολογική. Εν μέρει μορφολογική αντιστοιχία καθώς το τρίτο πρόσωπο ενικού διατηρείται και στις δυο εκφράσεις, όμως στην γαλλική έκφραση έχουμε χρόνο ενεστώτα και στην ελληνική έκφραση έχουμε χρόνο αόριστο.

Se dresser / se glisser / ramper / se tordre comme un serpent & Το φίδι έρπεται / σέρνεται / σφυρίζει / κουλουριάζεται - σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Όχι όμως μορφολογική αντιστοιχία. Το προσωποποιημένο ρήμα στις γαλλικές εκφράσεις έχει γίνει απλό ρήμα στις ελληνικές εκφράσεις χωρίς να υφίσταται αλλαγή στο νόημα. Οι ελληνικές εκφράσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως παροιμίες για να δηλώσουν την συμπεριφορά ενός ατόμου, όπως συμβαίνει με τις γαλλικές εκφράσεις.

Avoir une araignée au plafond

Avoir des idées bizarres

Αραχνιασμένες ιδέες / συστήματα

Σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Όχι μορφολογική αντιστοιχία καθώς η γαλλική σύνταξη αποτελεί μια ολοκληρωμένη πρόταση ενώ η ελληνική σύνταξη αποτελείται από ουσιαστικό και επίθετο. Επίσης βλέπουμε μια διαφορά στο επίθετο που χρησιμοποιείται : « bizarres, περίεργες » στην γαλλική γλώσσα και « αραχνιασμένες » στην ελληνική γλώσσα.

Cerf volant – Χαρταετός

Δεν υπάρχουν αντιστοιχίες σημασιολογικές, πραγματολογικές, μορφολογικές σε αυτές τις συνάψεις. Η καθεμιά από αυτές αναφέρεται στον αντίστοιχο πολιτισμό - η γαλλική σύνταξη αναφέρεται στον γαλλικό πολιτισμό και η ελληνική αναφέρεται στον ελληνικό. Επιπλέον, η γαλλική σύνταξη εκφέρεται πολυλεκτικά και η ελληνική σύνταξη εκφέρεται μονολεκτικά.

Manger du lion

1. être agressif

Ήταν λιοντάρι στην μάχη

2. manifester une énergie extraordinaire

Λιονταρίσια δύναμη

3. manifester une volonté de combattre

Το λιοντάρι βρυχάται

Παρατηρούμε σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία στις συνάψεις. Η σημασία και η έννοια στις τρεις παραπάνω συνάψεις προβάλλουν σχεδόν το ίδιο νόημα. Σε μορφολογικό επίπεδο, παρατηρούμε διαφορές καθώς παρόλο που και στις δυο γλώσσες οι συνάψεις εκφέρονται πολυλεκτικά, στον ελληνικό πολιτισμό χρησιμοποιούνται τρεις συνάψεις για να εκφράσουν τρεις καταστάσεις που είναι διαφορετικές μεταξύ τους ενώ στον γαλλικό πολιτισμό χρησιμοποιείται μόνο μια σύναψη (manger du lion) η οποία διαθέτει τρεις διαφορετικές σημασίες.

Cœur de lion (homme brave) – Λιονταρόψυχος μαχητής

Υφίσταται σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Η σημασία και η έννοια των συνάψεων είναι ίδια καθώς έχουν το ίδιο νόημα. Η μορφολογική αντιστοιχία δεν υπάρχει καθώς η γαλλική σύναψη αποτελείται από δυο ουσιαστικά (cœur, lion) ενώ η ελληνική σύναψη αποτελείται από επίθετο και ουσιαστικό.

Le loup mourra dans sa peau (l'homme mauvais ne peut pas s'amender = ο κακός άνθρωπος δεν μπορεί να αλλάξει) - Ο λύκος κι αν εγέρασε κι άλλαξε το μαλλί του μήτε τη γνώμη άλλαξε μήτε τη λογική του.

Υπάρχει σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Η σημασία και η έννοια των συνάψεων είναι ίδια-αναφέρονται στην συμπεριφορά ορισμένων ανθρώπων που κοιτούν το προσωπικό συμφέρον. Μορφολογικά, κι οι δυο συνάψεις είναι πολυλεκτικές και εκφράζουν με διαφορετικό τρόπο το ίδιο πράγμα.

Payer en monnaie de singe (συμπεριφέρομαι όπως η μαϊμού) – Άνθρωποι που μέχρι χθες φορούσαν τσαρούχια, τώρα μαϊμουδίζουν τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής.

Υπάρχει σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Και οι δυο συνάψεις εκφράζουν το ίδιο πράγμα-την συμπεριφορά του ανθρώπου συγκριτικά με αυτήν της μαϊμούς. Ως προς το μορφολογικό επίπεδο, και οι δυο συνάψεις είναι πολυλεκτικές με τη διαφορά ότι η γαλλική σύναψη αποτελείται από την βασική πρόταση (ρήμα+αντικείμενο) ενώ η ελληνική σύναψη χρησιμοποιεί την σύγκριση για να δώσει έμφαση στην συμπεριφορά του ανθρώπου.

Le singe imite l'homme (η μαϊμού μιμείται τον άνθρωπο) – Μαϊμουδίζει το φέρσιμο της κυράς της.

Παρατηρούμε σημασιολογική και πραγματολογική αντιστοιχία. Η σημασία κι η έννοια των δυο συνάψεων αναφέρονται στην μίμηση του φερσίματος κάποιου από κάποιον άλλον. Στο μεν γαλλικό πολιτισμό το ζώο μιμείται τον άνθρωπο ενώ στον ελληνικό πολιτισμό ο μικρότερος σε ηλικία ή ο υφιστάμενος μιμείται το φέρσιμο του μεγαλύτερου ή του προϊσταμένου. Στο μορφολογικό επίπεδο, και οι δυο συνάψεις εκφέρονται πολυλεκτικά (η γαλλική σύναψη έχει την βασική μορφή μιας πρότασης -> Y-P-A, ενώ η ελληνική σύναψη παρουσιάζει ένα παράδειγμα για να προβάλει την μιμητική)

Συμπεράσματα

Ως αρχική παρατήρηση για τις άμεσες και έμμεσες τεχνικές της μεταφραστικής πράξης πρέπει να αναφερθεί ότι στην πράξη ο μεταφραστής δεν επιλέγει μόνο μια τεχνική, είτε πρόκειται για άμεση είτε για έμμεση. Όταν ο μεταφραστής προτιμήσει μια μεταφραστική τεχνική μπορεί να επικριθεί αυτή η επιλογή του. Όπως εύλογα παρατηρεί ο Κεντρωτής, όταν ο « μεταφραστής επιλέξει την κατά λέξη μετάφραση [= άμεσες τεχνικές της μεταφραστικής πράξης] δύσκολα θα αποφύγει τη σφοδρή κριτική για το στείο πνεύμα του και για την άκριτη πίστη του στο γράμμα του πρωτοτύπου. Εάν πάλι επιλέξει την ελεύθερη μετάφραση [= έμμεσες τεχνικές της μεταφραστικής πράξης] ποτέ δεν θα είναι λίγοι όσοι θα εκσφενδονίζουν εναντίον του τον λίθο του αναθέματος, καταλογίζοντάς του ότι πρόθεσή του κατά την μετάφραση ήταν να καλλιλογήσει παντί τρόπω εις βάρος της πιστότητας του πρωτοτύπου και ότι το μετάφρασμά του είναι εν τέλλει άλλο κείμενο και όχι το κείμενο του πρωτοτύπου σε άλλη γλώσσα! » (Κεντρωτής, 1996 : 67-68)

Βέβαια ο έμπειρος μεταφραστής πάντα θα αναζητά τον σκοπό της μετάφρασής του ώστε να υπάρχει - σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό - κάποια σχέση ισοδυναμίας ανάμεσα στο πρωτότυπο κείμενο και το μετάφρασμα και να μην μπορεί να κατηγορηθεί για την συγγραφή άλλου κειμένου. Υπάρχουν κείμενα όπου ο αναγνώστης μπορεί να αμφισβητήσει αμέσως κάποια σχέση ισοδυναμίας μεταξύ των κειμένων. Αυτό οφείλεται στην ελάχιστη σχέση ισοδυναμίας και την ελάχιστη πολιτιστική προσέγγιση μεταξύ των δυο γλωσσικών κοινοτήτων. Συνεπώς μια παράφραση μπορεί να είναι καλή ή κακή ανάλογα με το αποτέλεσμα της μετάφρασης. Πιο συγκεκριμένα, ο βαθμός της μεταφοράς ή όχι ενός πολιτιστικού στοιχείου έχει άμεση σχέση με την επικοινωνιακή διαφορά. Όσο περισσότερο διαφέρουν οι επικοινωνιακοί συσχετισμοί τόσο μεγαλύτερη είναι η πρόκληση για τον μεταφραστή, που καλείται να γεφυρώσει το χάσμα της επικοινωνιακής διαφοράς.

Ο μεταφραστής οφείλει να διαλέξει μεταξύ δυο θέσεων όσον αφορά τις τεχνικές της μετάφρασης : την προσαρμοστική μετάφραση που προσαρμόζει τον πολιτισμό του κειμένου της γλώσσας πηγή στο αντίστοιχο επικοινωνιακό πλαίσιο της γλώσσας στόχο ή την μεταφορική μετάφραση που μεταφέρει το επικοινωνιακό πλαίσιο του κειμένου της

γλώσσας πηγή στη γλώσσα στόχο. Προβλήματα για τον δέκτη της γλώσσας στόχου προκύπτουν τη στιγμή που διακυβεύεται η κατανόηση του κειμένου λόγω πολιτιστικών διαφορών μεταξύ των δυο πολιτισμών και γλωσσών. Συγκρίνοντας τις διαφορές μεταξύ της προσαρμοστικής και της μεταφορικής μετάφρασης, υπογραμμίζω το γεγονός ότι η προσαρμοστική μετάφραση ευνοεί τον πολιτισμό του δέκτη του κειμένου στόχο ενώ η πιστή μετάφραση ευνοεί τον πολιτισμό του κειμένου πηγή. Ωστόσο η πιστή μετάφραση πρέπει να αποφεύγεται όπου υπάρχει κίνδυνος μη κατανόησης κειμένου και χάσμα επικοινωνιακής διαφοράς και πρέπει να προτιμάται η προσαρμοστική μετάφραση.

Οι μεταφραστές δεν αρκούνται πλέον σε βοηθήματα σχετικά με γραμματικά, σημασιολογικά και άλλα γλωσσικά φαινόμενα αλλά χρειάζονται βοηθήματα που να αφορούν πρωτίστως στην περίπτωση και τη συνυποδήλωση. Μόνο τότε θα προβληματιστούν σχετικά με τη φύση των προβλημάτων μετάφρασης των ιδιωτισμών, των εκφράσεων και των παροιμιών και θα ασχοληθούν με τον τρόπο επίλυσής τους. Όσο η μετάφραση λαμβάνει ολοένα και μεγαλύτερη έκταση στην ελληνική πραγματικότητα, καλύπτονται όλο και περισσότερες πτυχές της μεταφραστικής διαδικασίας. Τα τελευταία χρόνια γίνονται κάποιες σοβαρές προσπάθειες από ελληνικής πλευράς τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της μετάφρασης των εκφράσεων, των παροιμιών και των ιδιωτισμών.

Αντί επιλόγου

Στην παρούσα πτυχιακή επιχειρήθηκε μια μελέτη σε ζητήματα που απασχολούν τους μεταφραστές, τους μεταφρασεολόγους και τους φοιτητές μετάφρασης. Ζητήματα που παρουσιάστηκαν από τους Vinay & Darbelnet και θεωρητικούς της μετάφρασης και συνεχίζουν να απασχολούν και σήμερα τους ερευνητές του κλάδου της μετάφρασης και της μεταφρασεολογίας.

Η παρούσα πτυχιακή ασχολήθηκε και με το πρόβλημα της μετάφρασης των ιδιωτισμών, των εκφράσεων και των παροιμιών από την ελληνική προς την γαλλική γλώσσα. Επιχείρησα να αποδείξω ότι η γλώσσα είναι συνδεδεμένη με τον πολιτισμό, ότι ο προσδιορισμός της μετάφρασης είναι η μεταφορά μεταξύ πολιτισμών, ότι η μετάφραση είναι διαγλωσσική και διαπολιτιστική μετάγγιση.

Πιστεύω ότι η παρούσα πτυχιακή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για τους ασχολούμενους με την επιστήμη της μετάφρασης και τους μεταφραστές. Επειδή η επιστήμη δεν γνωρίζει όρια και συνεπώς δεν εξαντλείται, πιστεύω ότι θα μπορούσε να τύχει συνέχειας και εμπλουτισμού από όσους επιθυμούν να προβληματιστούν γύρω από τη μετάφραση ιδιωτισμών, εκφράσεων και παροιμιών, όχι μόνο από την ελληνική προς τη γαλλική αλλά και από/προς άλλες γλώσσες.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία θα μπορούσε να σταθεί αφορμή για μεταφραστές και θεωρητικούς της μετάφρασης να ασχοληθούν με παρόμοια γλωσσικά φαινόμενα ή με το φαινόμενο των ιδιωτισμών, εκφράσεων και παροιμιών σε άλλο συνδυασμό γλωσσών. Κάθε πολιτισμός είναι διαφορετικός, επομένως είμαι σίγουρη ότι τα αποτελέσματα της εργασίας με άλλο ζεύγος γλωσσών δεν θα είναι τα ίδια με αυτά της παρούσας εργασίας. Ενδιαφέρον θα παρουσιάζει για τους Έλληνες ειδικούς μια σειρά εξέτασης των ιδιωτισμών, εκφράσεων και παροιμιών τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο με βάση την ελληνική γλώσσα και τον συνδυασμό με άλλες γλώσσες και πολιτισμούς.

Βιβλιογραφία

- Μπαμπινιώτη Γ, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Γ' έκδοση, 2008, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας
- Κριαράς Εμμ, *Λεξικό της Σύγχρονης Ελληνικής Δημοτικής Γλώσσας*, 2007, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών
- ΑΠΘ, *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας*, 2013, Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη
- Collectif, *Le petit Robert 80.000 mots*, Aout 2010, Paris France
- TLFi, *Tresor de la langue française* (www.atilf.fr)
- *Oxford Learner's Dictionary* (<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>)
- Κεντρωτής Γ, *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*, 1996, Αθήνα, Διάυλος
- Μότσιου Βικτωρία, *Ελευθερία και δέσμευση στη γλώσσα (η περίπτωση των ιδιωτισμών)*, στο Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων, Ιωάννινα 1987
- Μπαμπινιώτης Γ, *Γλωσσολογία και λογοτεχνία*, Αθήνα 1984
- Μπατσαλιά & Σελλά-Μάζη, *Γλωσσολογική προσέγγιση στη θεωρία και την διδακτική της μετάφρασης*, Αθήνα/Κέρκυρα 1994
- Φιλιππάκη, *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία*, Αθήνα 1992

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το ερευνητικό corpus αντλήθηκε από ελληνικά και γαλλικά, έντυπα και ηλεκτρονικά, μονόγλωσσα λεξικά : Α) Μπαμπινιώτης, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Β) Εμμ. Κριαράς, Λεξικό της Σύγχρονης Ελληνικής Δημοτικής Γλώσσας, Γ) Τριανταφυλλίδης, Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας, Δ) ΕΘΕΓ - Εθνικός Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας, Ε) Le Petit Robert 2010, ΣΤ) Le Tresor de la Langue Francaise.

Αλεπού 1. Σαρκοβόρο θηλαστικό με μακρουλό σώμα, κοντά πόδια, λεπτό ρύγχος, φουντωτή ουρά 2. Μικρόσωμο σαρκοφάγο θηλαστικό με πυκνό τρίχωμα (γούνα για την οποία θηρεύεται), μακρύ και οξύ ρύγχος, χαρακτηριστικά μικρά λοξά μάτια και φουντωτή ουρά. Ζει στις παρυφές μικρών δασών ή κοντά σε κατοικημένες περιοχές (όπου κυνηγά κατοικίδια πουλερικά) και διακρίνεται για την εξαιρετική ακοή και όσφρησή του <u>Σύνθετα</u> 1. Αλεπονουρά, και αλεποουρά, η ουρά της αλεπούς 2. Αλεπότρυπα, και αλεποφωλιά, η φωλιά της αλεπούς <u>Παράγωγα</u> 1. Αλεπόπουλο 2. Αλεπουδάκι 3. Αλεπουδίτσα 4. Αλεπουδήσιος-ια-ιο	Renard 1. Mammifère carnivore (canidés), aux oreilles droites, à la tête triangulaire assez effilée, à la queue touffue, au pelage fourni. 2. Mammifère carnivore (de la famille des canidés) qui se caractérise par une tête triangulaire, de larges oreilles pointues, dressés, des yeux obliques, un museau effilé, un corps allongé, des pattes assez courtes, une longue queue touffue, un pelage épais, roux chez l'espèce commune, et qui est réputé pour sa finesse, sa prudence. <u>Σύνθετα</u> 1. a. Queue de renard (synonyme de vomissement, vomissure) b. Couleur de renard, queue de renard : d'un roux ardent 2. [Le nid du renard, Le terrier du renard] <u>Παράγωγα</u> 1. Renardeau, petit du renard 2. Renardeau, petit du renard 3. Renarde, renard femelle 4. 5. Renardièrre, 1. Terrier du renard, 2. Région de Canada (nom de lieu en 1463)
---	--

<u>Συνάψεις</u> Αλεπού άσπρη ----- ημερωμένη ----- κοκκινωπή 1. Κυνηγώ αλεπούδες 2. Γιακάς / γούνα από αλεπού 3. Η αλεπού είναι το σύμβολο της πανουργίας 4. 5. Όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια α. Ό,τι δεν μπορεί να πετύχει κανείς, ισχυρίζεται ότι τάχα δεν αξίζει και να το επιδιώκει β. Εκείνο που δεν μπορείς να το πετύχεις, το θεωρείς ακατόρθωτο 6. Τι θέλει / ζητά / γυρεύει η αλεπού στο παζάρι α. όταν κάποιος εκθέτει τον εαυτό του σε κινδύνους β. για περιπτώσεις στις οποίες αναμειγνύεται κανείς σε ξένες ή επικίνδυνες για τον ίδιο υποθέσεις που μπορεί να του βγουν σε κακό, για να δηλωθεί ότι κακώς κατά τον ομιλητή βρίσκεται ή ενεργεί κανείς κάπου 7. Η πονηρή αλεπού πιάνεται από τα τέσσερα (οι υπερβολικές προφυλάξεις οδηγούν στο αντίθετο αποτέλεσμα) 8. Η γριά αλεπού δεν πιάνεται με ξόβεργες (Ο πονηρός δύσκολα ξεγελιέται) 9. Ο λύκος έχει το όνομα και η αλεπού	<u>Συνάψεις</u> 1. Renard blanc (renard a pelage blanc), aussi Renard arctique ou polaire (renard de l'Arctique, caractérisé par un pelage qui devient blanc en hiver) 2. Renard apprivoisé 3. Renard roux 4. Chasse au renard 5. 6. Le renard a une réputation d'adresse et de ruse / Le renard a des ruses qu'il faut déjouer / 7. Les renards transmettent la rage 8. 9. 10.
--	--

την χάρη (κανείς κατορθώνει περισσότερα με την πονηριά και την πανουργία παρά με την δύναμη και την επιθετικότητα) 10. Είναι μια γριά αλεπού, πού να τον ξεγελάσεις! / Ξέρεις τι αλεπού είναι αυτός; (άνθρωπος παμπόνηρος με μεγάλη πείρα) 11. Η αλεπού εκατό χρονών και το αλεπόπουλο εκατόν δέκα α. για νέο άνθρωπο που παριστάνει τον παντογνώστη σε μεγαλύτερους και εμπειρότερους β. όταν ένας νεαρός συναγωνίζεται στις γνώσεις κάποιον μεγαλύτερο και πολύπειρο 12. Αλεπού της ερήμου Η προσωινυμία του Ε. Ρόμελ (διοικητής των γερμανικών δυνάμεων στην Βόρεια Αφρική κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο)	11. 12. 13. 14. 15. 16. A renard endormi, il ne tombe rien dans la gueule = Lorsque l'on ne fait pas d'effort, on ne peut pas espérer obtenir de bons résultats 17. a. Si tu pardonnes au renard le vol de la poule, il t'enlèvera le mouton : Si on ne prend pas de mesures strictes face à un mauvais comportement, il va empirer b. Il ne faut pas se confesser au renard : Il faut éviter de faire de confidences à quelqu'un qui pourrait s'en servir à des fins néfastes
---	---

	18. Le trop d'attention qu'on a pour le danger fait le plus souvent qu'on y tombe : à trop vouloir éviter un danger, on finit par en être la victime [il ne faut pas se laisser dominer par la peur] 19. a. Il faut faire prendre le renard par d'autres renards : C'est par une ruse que l'on peut combattre une autre ruse b. Ils avaient organisé une vraie battue : Ce n'est pas facile de déloger un renard de son terrier 20. a. Choisi plutôt la queue du lion que la tête du renard : Il vaut mieux être subordonné au fort que d'être à la tête d'un pouvoir moindre et douteux. En effet le lion est le symbole d'un pouvoir fort mais juste, tandis que le renard symbolise une ruse pouvant être malsaine où tout du moins qui ne pourra égaler la force du lion b. Il faut coudre la peau du renard avec celle du lion : Il est utile d'utiliser la force en même temps que la ruse 21. Le renard cache sa queue : L'homme rusé cache ses véritables intentions Ce sont des renards de Sanson : C'est Sanson qui fit attacher du feu à la queue de plusieurs renards pour mettre le feu aux récoltes des Philistins, alors que ces derniers étaient de faire la moisson. Cette histoire a fait naître ce proverbe qui a trait aux petits pères noirs qui habitaient cette ville. Ceux-ci sont principalement intéressés par les femmes, chez qui ils portent le feu
--	---

	comme les renards de Sanson l'on porté au blé, c'est pourquoi on dit d'eux que ce sont des renards de Sanson.
--	---

Αράχνη 1. Έντομο αρθρόποδο, μικρού συνήθως μεγέθους, με μακριά πόδια και χρώμα μαύρο ή καφετί, που τρέφεται με άλλα έντομα που τα παγιδεύει στον ιστό του 2. Αρθρόποδο σκουρόχρωμο ζώο με μακριά λεπτά πόδια που φτιάχνει ιστό για φωλιά και για να παγιδεύει την λεία του Σύνθετα 1. Αραχνοϋφαντος, που έχει λεπτή ύφανση σαν τον ιστό της αράχνης 2. Αραχνοειδής, σαν τον ιστό αράχνης 3. Αραχνοκεντημένος, κεντημένος με πολλή λεπτότητα και τέχνη Παράγωγα 3. Ιστός : πολύ λεπτό δικτυωτό πλέγμα που κατασκευάζει η αράχνη, με κολλώδη ουσία που παράγει στο σώμα της, και πάνω στο οποίο συλλαμβάνονται τα έντομα 4. Άραχος, σκοτεινός, πένθιμος 5. Αραχιάζω, γεμίζω αράχνες, ο γεμάτος αράχνες, εγκαταλείπομαι 6. Αράχνιασμα, το να γεμίζει αράχνες ένας τόπος Συνάψεις 1. Το σπίτι γέμισε αράχνες 2. Τα βλέπω όλα γύρω μου μαύρα και άραχνα 3. Τα βιβλία αράχνιασαν	Araignée 1. Animal articulé de la classe des arachnides et de l'ordre des aranéides et qui tisse une toile où se prennent les insectes dont il se nourrit.
--	---

4. Μνήμα αραχνιασμένο 5. Φουστάνι / μετάξι / πέπλο αραχνοῦφαντο 6. Αραχνιασμένες ιδέες / συστήματα	Phrases 1. Toile d'araignée 2. Araignée domestique 3. Araignée de jardin 4. Enlever une toile d'araignée 5. Avoir une araignée au plafond (Avoir l'esprit dérangé, des idées bizarres, être un peu fou, avoir des lubies mais sans que ce comportement soit gênant ou dangereux pour les autres)
---	---

Αρκούδα 1. Το θηλαστικό ζώο άρκτος 2. Μεγαλόσωμο παμφάγο θηλαστικό, δασύτριχο, με μεγάλο κεφάλι και μικρά άκρα με μεγάλα νύχια και πολύ μικρή ουρά, που μπορεί να στέκεται και να κινείται ακόμα και όρθιο Σύνθετα Αρκουδάνθρωπος Αρκουδιάρης Αρκουδόγυφτος Αρκουδοτόμαρο Παράγωγα Αρκούδι Αρκούδος Αρκουδάκι Αρκουδίζω Αρκουδισμα Αρκουδίσιος Συνάψεις 1. Η αρκούδα δεν χορταίνει με μυρμήγκια 2. Νηστικό αρκούδι δεν χορεύει 3. Έβλεπαν το μωρό να αρκουδίζει 4. Η αρκούδα εκτελούσε τα παραγγέλματα του αρκουδιάρη 5. Δέρμα / κεφάλι / μουγκρητό αρκουδίσιο	Ours 1. Mammifère au corps volumineux et massif, à fourrure épaisse, surtout carnivore, mais parfois omnivore, qui observe une période de léthargie hivernale. Ourse Ourson
---	--

6. Λευκή / γκρίζα αρκούδα 7. Τριχωτός σαν αρκούδα 8. Το ξύλο της αρκούδας 9. Το γέλιο της αρκούδας 10. Πολική αρκούδα 11. Η αρκούδα ξαναπαίγει στο πολιτικό παιχνίδι στα Βαλκάνια 12. Η αρκούδα βρυχάται ακόμα 13. Αγόρασε ένα αρκουδάκι για τη κόρη της	Phrases 1. Ours blanc 2. Ours polaire 3. Ours brun 4. Ours des cocotiers 5. Ours malais 6. Ours du Tibet 7. Ours noir 8. Ours dressé, savant 9. Montreur d'ours 10. Apprivoiser, dompter un ours 11. Fosse aux ours 12. Tanière d'un ours 13. Etre un ours mal léché (Personnage rustre, au comportement grossier, mal élevé, fuir la société) 14. Vendre la peau de l'ours avant de l'avoir tué (Se flatter trop tôt d'un succès ; disposer de quelque chose qui n'est pas encore en sa possession) 15. Avoir ses ours (Avoir ses règles) 16. Avoir des oursins dans la poche / le porte-monnaie (Être avare) 17. Se dandiner, tourner comme un ours ; ressembler comme un ours en cage. Ne pas tenir en place par désœuvrement et par énervement 18. Danser comme un ours. Danser d'une façon lourde et peu gracieuse 19. Vivre comme un ours. Vivre en solitaire
--	--

Αρουραίος 1. Είδος ποντικιού με μεγάλο μέγεθος που ζει στα χωράφια και προκαλεί	Rat 1. Mammifère rongeur omnivore, de la famille des Muridés, comprenant des
--	---

ζημιές στις καλλιέργειες 2. Ο μεγαλύτερος σε μέγεθος ποντικός των αγρών που ζει στα χωράφια και στις αποθήκες των αγροτικών περιοχών και προκαλεί ζημιές στις καλλιέργειες 3. Ο πονηρός, ο πανούργος άνθρωπος 4. Ο διαρρήκτης σπιτιών Συνάψεις Έκαναν θραύση οι αρουραίοι στα σπίτια της περιοχής κατά τις διακοπές.	centaines d'espèces dans le monde, qui se caractérise par une longue queue écaillée, un museau pointu, deux incisives tranchantes à chaque mâchoire, qui est particulièrement prolifique et vorace et vit comme commensal de l'homme auquel il peut inoculer les bactéries et virus dont il est porteur ; male adulte de cette espèce. Phrases 1. À bon chat, bon rat (L'attaquant a trouvé adversaire à sa taille. Égalité des forces) 2. Etre fait comme un rat (Être pris, mis dans l'impossibilité de fuir, Être dans une situation sans issue) 3. Se mettre la rate au court-bouillon (Se faire du souci) 4. Rater le coche (Laisser passer une occasion (généralement de faire une chose utile ou avantageuse)) 5. S'ennuyer comme un rat mort (S'ennuyer vraiment beaucoup en raison d'une grande solitude, d'une grande inactivité) 6. Etre comme rat en paille, un rat dans son fromage (Etre très à son aise dans une situation, un endroit et y trouver de quoi pourvoir abondamment à ses besoins) 7. Etre gueux comme un rat (d'église) -> Etre dans un grand dénuement 8. Donner des rats (Marquer à la craie les habits des passants avec une étoffe en forme de rat, un jour de Carnaval ou de fête) 9. Avoir des rats dans la tête (Avoir des caprices, des idées bizarres) 10. Prendre un rat (Ne pas lâcher son coup ; avoir des ratés)
--	--

Ελάφι 1. Θηλαστικό μηρυκαστικό που ζει στα δάση, πολύ γρήγορο στο τρέξιμο 2. Μηρυκαστικό θηλαστικό με λεπτό σώμα, ψηλά πόδια και ανοιχτό καστανό τρίχωμα που ζει σε βιότοπους με άγρια βλάστηση Σύνθετα 1. Ελαφοειδής 2. Ελαφοκέρατο 3. Ελαφοπόδαρος 4. Ελαφήβολος Παράγωγα 1. Ελαφάκι 2. Ελαφόπουλο 3. Ελαφίνα 4. Ελαφίδες 5. Ελαφίσιος Συνάψεις 1. Κρέας ελαφίσιο 2. Περπάτημα ελαφίσιο 3. Τρέξιμο ελαφίσιο 4. Δέρμα ελαφίσιο 5. Κορμί ελαφίσιο	Cerf 1. Mammifère, type des cervidés, à la tête garnie de bois ramifiés, à la taille élancée et à l'allure majestueuse, aux pattes fines, agile à la course et qui est un gibier recherché, notamment pour la chasse à courre Cerf-volant Cerf-voliste Phrases 1. Bois de cerf 2. Cerf aux abois 3. Grand cerf 4. Cerf blanc 5. Cerf commun 6. Cerf de Corse 7. Cerf des Ardennes 8. Cerf noir 9. Cerf tacheté
---	---

Ελέφαντας 1. Μεγάλο παχύδερμο χορτοφάγο θηλαστικό της Αφρικής και της	Eléphant 1. Mammifère herbivore, de l'ordre des pachydermes, caractérisé par sa très
--	---

Ασίας που έχει κυριότερα χαρακτηριστικά την μύτη που έχει επιμηκυνθεί σε προβοσκίδα και τους χαυλιόδοντες 2. Μεγαλόσωμο χορτοφάγο θηλαστικό που ζει σε τροπικά δάση και σε σαβάνες της Αφρικής και της Ασίας, σε κοπάδια, με χαρακτηριστική μακριά προβοσκίδα και δυο χαυλιόδοντες στην άνω σαγόνα Σύνθετα 1. Ελεφαντένιος 2. Ελεφαντινός 3. Ελεφαντίνη 4. Ελεφαντίαση 5. Ελεφαντουργία 6. Ελεφαντουργός 7. Ελεφαντόδετος 8. Ελεφαντόδοτο Παράγωγα 1. Ελεφαντοκόκαλο 2. Ελεφαντόδοντο 3. Ελεφαντοστούν Συνάψεις 1. Μνήμη ελέφαντα 2. Να αποδείξω πως δεν είμαι ελέφαντας 3. Θαλάσσιος ελέφαντας 4. Χάρτης ελεφαντοστού 5. Ελεφάντινος πύργος	grande taille, sa peau nue et rugueuse, sa masse pesante, ses membres lourds, ses grandes oreilles plates, son nez allongé en trompe préhensile et ses défenses dont on tire l'ivoire. Eléphantéau Eléphantésque Eléphantin Eléphantéau Eléphantiasique Éléphantiasis Phrases 1. Avoir une mémoire d'éléphant (Avoir une mémoire exceptionnelle)
--	---

Ζέβρα 1. Θηλαστικό ζώο που ζει στην Αφρική, μοιάζει με το άλογο και διακρίνεται για τις χαρακτηριστικές μαύρες ή καστανές ραβδώσεις στο τρίχωμα 2. Θηλαστικό ζώο με χαρακτηριστικές μαύρες ή καφέ ραβδώσεις σε όλο το σώμα, που μοιάζει με το γάιδαρο και το άλογο	Zèbre 1. Mammifère sauvage d'Afrique de la famille des Equidés, à robe claire rayée de noir ou de brun, à la crinière en brosse, au galop très rapide.
--	---

Καμήλα – Καμηλοπάρδαλη 1. Μηρυκαστικό μεγαλόσωμο ζώο των θερμών χωρών με μακρύ λαιμό και μια ή δυο καμπούρες στην ράχη που ζει στην έρημο και χρησιμεύει ως υποζύγιο 2. Μεγαλόσωμο μηρυκαστικό ζώο των θερμών χωρών με πολύ μακρύ λαιμό και σκουρόχρωμες κηλίδες στο κιτρινωπό δέρμα του Σύνθετα 1. Καμηλίσιος 2. Καμηλιέρης 3. Καμηλωτή Παράγωγα 1. Καμηλόδερμα 2. Καμηλόμαλλο 3. Καμηλότριχα Συνάψεις 1. Μνησικακία καμηλίσια 2. Δέρμα καμηλίσιο 3. Παστουρμάς καμηλίσιος	Chameau-girafe 1. Mammifère ruminant de la famille des camélidés, possédant une ou deux bosses dorsaux graisseux, utilisé comme monture ou comme bête de somme dans les régions arides de l'Arabie ou de l'Asie centrale. 2. Mammifère ruminant, ongulé d'Afrique, que caractérisent sa haute taille, son cou allongé, des pattes arrière plus courtes que les pattes avant et son pelage clair à larges taches angulaires brunes. Chamelier Chamelle Chamelon Phrases 1. A dos de chameau 2. Caravane de chameaux 3. Chameau de charge 4. Le chameau blatère 5. Faire baraquier un chameau 6. Lait de chamelle 7. Poil de chameau 8. Sac de chameau 9. Etre sobre comme un chameau 10. Faire passer un chameau par le chas d'une aiguille (Tenter quelque chose
--	---

	d'impossible ou de très difficile) 11. Rejeter le moucheron et avaler le chameau (Eviter de commettre des fautes légères et s'en permettre de graves) 12. Peigner la girafe (Faire un travail inutile et très long, ne rien faire d'efficace)
--	--

Λιοντάρι 1. Σαρκοβόρο θηλαστικό που ανήκει στην οικογένεια των αιλουροειδών και διαθέτει μεγάλο μέγεθος, λεπτή τρίχωση, ποικιλόμορφη δορά, μεγάλη μυϊκή δύναμη και ευελιξία Σύνθετα 1. Λιονταρίνα 2. Λιονταρίσιος 3. Λιονταρής Παράγωγα 1. Λιονταρόψυχος Συνάψεις 1. Λιονταρίσια δύναμη 2. Λιονταρίσια χάρη 3. Το λιοντάρι βρυχάται 4. Το λιοντάρι κατασπαράζει τη λεία του 5. Η χαίτη του λιονταριού 6. Ήταν λιοντάρι στην μάχη 7. Λιονταρόψυχος μαχητής	Lion 1. Mammifère carnivore, de la famille des Félidés, de forte taille, caractérisé par sa face large, sa crinière touffue, son tronc et ses membres trapus, son pelage fauve, et vivant à l'état sauvage surtout en Afrique. Lionceau 6. Manger du lion (manifester une énergie extraordinaire. Être agressif, manifester une volonté de combattre) Phrases 1. Lion roux 2. Lion de l'Atlas 3. Courage de lion 4. Chasse aux lions 5. Rugissement de lion 6. Griffle / gueule / muffle / peau de lion 7. Jeter quelqu'un aux lions (Exposer quelqu'un à de vives critiques)
---	---

	8. La part du lion (la plus grosse part) 9. Un chien vivant vaut mieux qu'un lion mort (proverbe) 10. Se battre / se defendre comme un lion 11. La cage / la fosse aux lions 12. Tourner comme un lion en cage 13. Coeur de lion (homme brave)
--	---

Λύκος 1. Θηλαστικό σαρκοφάγο ζώο της οικογένειας των κυνιδών, γνωστό για την αγριότητα και την απληστία 2. Αρπακτικό σαρκοφάγο θηλαστικό, πιο μεγαλόσωμο από τον σκύλο, με λοξά κίτρινα μάτια, όρθια αυτιά, τρίχωμα πυκνό και μαλακό και φουντωτή ουρά Σύνθετα 1. Λυκόπουλο 2. Λυκόσκυλο 3. Λυκοτσάκαλο 4. Λυκοφαμελιά 5. Λυκοφιλία 6. Λυκοφωλιά Παράγωγα 1. Λυκόμορφος Συνάψεις 1. Πεινάω σαν λύκος 2. Τρώω σαν λύκος 3. Μονοκόκαλος σαν τον λύκο 4. Έπεσε πάνω του σαν λυσσασμένος λύκος 5. Βάλανε τον λύκο να φυλάξει τα πρόβατα 6. Γλύτωσα από του λύκου τα δόντια 7. Κάποιος λύκος θα ψοφήσει	Loup Mammifère carnassier (de la famille des Canidés) dont l'espèce commune se caractérise par un pelage jaunâtre, mêlé de noir, un museau effilé, des oreilles droites, des yeux jaunes, une queue touffue. Loupage Louper Loupé Loup-garou Loupriot Phrases 1. Avoir une faim de loup (Avoir très faim) 6. Se jeter dans la gueule du loup (S'exposer imprudemment à un danger)
--	--

8. Με κοιτάζει σαν ο λύκος το φεγγάρι 9. Μπήκε στο στόμα του λύκου 10. Ο λύκος χορτάτος και τα πρόβατα σωστά 11. Θρέψε λύκο το χειμώνα να σε φάει το καλοκαίρι 12. Ο λύκος έχει το σβέρκο το χοντρό γιατί κάνει την δουλειά μόνος του 13. Ο λύκος κι αν εγέρασε κι άλλαξε το μαλλί του μήτε τη γνώμη άλλαξε μήτε τη λογική του 14. Ο λύκος στην αναμπουμπούλα φαίνεται 15. Μπα που να σε φάει ο λύκος (κατάρα) 16. Δεν ήταν λίγοι, σωστή λυκοφαμελιά 17. Συστηματικός ή διάχυτος ερυθηματώδης λύκος	1. Bande de loups 2. Meneur de loups 3. Pieu à loups 4. Chasser des loups 5. Grand loup 6. Vieux loup 7. Froid de loup (froid rigoureux) 8. La priere aux loups (connaître les paroles susceptibles de conjurer la menace du loup) 9. Être connu comme le loup blanc (Être très connu) 10. Entre chien et loup (À la tombée du jour) 11. Un vieux loup de mer (Un vieux marin aguerri (et parfois sauvage et bourru) 12. A force de crier au loup (A force de donner de fausses alertes... l'alerte véritable n'est plus écoutée) 13. Avoir vu le loup (Avoir eu des relations sexuelles, en parlant d'une jeune fille) 14. Rater / louper / manquer le coche (Laisser passer une occasion (généralement de faire une chose utile ou avantageuse) 15. Hurler avec les loups (l'homme est impitoyable pour son semblable)
---	--

	16. La loup mourra dans sap eau (l'hommr mauvais ne peut pas s'amender) 17. Les loups ne se mangent pas entre eux (les scélérats ne s'attaquent pas mutuellement)
--	---

Μαϊμού 1. Πίθηκος (συνήθως για μικρόσωμα είδη, σε αντιδιαστολή με τον γορίλα) Παράγωγα 1. Μαϊμουδίζω 2. Μαϊμουδισμός 3. Μαϊμουδίστικος 4. Μαϊμουδίστιος Συνάψεις 1. Μαϊμού γυμνασμένη 2. Σκαρφαλώνει σαν μαϊμού 3. Σαν της μαϊμούς τον κόλο 4. ΙΧ μαϊμού 5. Παντελόνια μαϊμούδες 6. Μαϊμουδίζει το φέρσιμο της κυράς της 7. Μάτια μαϊμουδίστικα 8. Καμώματα μαϊμουδίστικα 9. Είναι μια μαϊμού αυτή! Άντε να της ξεφύγεις! 10. Τι γυρεύει εδώ αυτή η μαϊμού ο φίλος σου; 11. Μαϊμού του Κωλέττη 12. Αστυνομικοί-μαϊμούδες 13. Παπάς-μαϊμού 14. Παντελόνια / κοστούμια μαϊμούδες 15. Άνθρωποι που μέχρι χθες φορούσαν τσαρούχια, τώρα μαϊμουδίζουν τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής	Singe 1. Nom générique désignant l'ensemble des mammifères primates bipères, anthropoïdes ou quadrupèdes. Singer Singerie 9. Ce n'est pas à un vieux singe qu'on apprend à faire des grimaces (On n'apprend pas la ruse (ou les pièges de son métier) à un homme plein d'expérience) 1. Payer en monnaie de singe (Payer quelqu'un de fausses promesses et belles paroles)
--	---

	2. Propos a faire rougir un singe (parler d'une manière crue, inconvenante) 3. Le singe imite l'homme (expression ironique d'une personne à l'encontre d'une autre qui l'imité)
--	--

Μέλισσα - Υμενόπτερο έντομο με κίτρινες και μαύρες ρίγες στο σώμα του και κεντρί στο πίσω μέρος με το οποίο μπορεί να τσιμπά, που ζει ομαδικά και που παράγει μέλι και κερί - Έντομο υμενόπτερο που φέρει κεντρί δηλητηριώδες, ζει σε κοινωνίες και εκτρέφεται από τον άνθρωπο για το μέλι και το κεντρί που παράγει. Σύνθετα - Μελισσοκούβελο - Μελισσοκόφινό - Μελισσοφάγος Παράγωγα - Μελίσσι - Μελισσοκομείο - Μελισσοκομία - Μελισσοκομικός - Μελισσοκόμος - Μελισσολόι - Μελισσόπουλο - Μελισσοτροφία - Μελισσοτροφικός - Μελισσοτρόφος - Μελισσουργός - Μελισσώνας Συνάψεις - Άγρια μέλισσα - Οι μέλισσες βουίζουν / τσιμπούν - Μέλισσα θηλυκή (εργάτρια) - Μέλισσα αρσενική (κηφήνας) - Σμάρι / κυψέλη μελισσών - Εργατικός σαν μέλισσα - Μαζεύτηκε κόσμος μελίσσι - Περνά περνά η μέλισσα με τα	Abeille Insecte hyménoptère vivant en colonie et produisant la cire et le miel.
---	--

μελισσόπουλα 9. Αμόλησε το μελισσολόι ελεύθερο 10. Προσεκτικός / έμπειρος / νέος μελισσοτρόφος	Phrases 1. Abeilles d'or 2. Semé d'abeilles 3. Semis d'abeilles 4. Nid d'abeille 5. L'Abeille de la Nouvelle-Orléans 6. L'Abeille d'Etampes
Μύγα 1. Μικρό δίπτερο έντομο, συνήθως μαύρου χρώματος 2. Δίπτερο έντομο μικρού μεγέθους με συνήθως σκουρόχρωμο και γυαλιστερό σώμα, κοντές κεραίες και προβοσκίδα με σπογγώδη αντλία Σύνθετα 1. Μυγοκάθισμα 2. Μυγόχεσμα 3. Μυγοχάφτης 4. Μυγοσκοτώστρα 5. Μυγοπαγίδα Παράγωγα 1. Μυγιάγγιχτος 2. Μυγιάζομαι Συνάψεις 1. Ιπτάμενες μύγες 2. Σαν την μύγα μες το γάλα 3. Βαράω μύγες 4. Σκωτώνω μύγες 5. Χάφτω μύγες 6. Δεν σηκώνω μύγα στο σπαθί μου 7. Πιάνει ή τσιμπάει κάποιον η μύγα 8. Και από τη μύγα ζύγγι βγάζει 9. Όποιος έχει τη μύγα μυγιάζεται	Mouche 1. Insecte volant au corps rayé de gris, aux ailes transparentes, à la trompe molle, familier des habitations et parasite des aliments. Moucheron Moucheronner Moucheter Moucheté Mouchette

10. Τρώει η μύγα σίδερο και το κουνούπι ατσάλι 11. Κολλάω σαν την μύγα στο μέλι	Phrases 2. Mouche commune ou domestique 3. Le bourdonnement d'une mouche 4. être incommodé, tourmenté, persécuté par les mouches 5. Un essaim de mouches 6. Attraper les mouches au vol 7. Ecraser une mouche 8. Papier tue-mouche 9. Oiseau gobe-mouche 10. Une mouche attirée par une viande avariée 11. Mouche à feu 12. Mouche à miel 13. Mouche tsé-tsé 14. Mouche du vinaigre 15. Tomber / crever / mourir comme des mouches (tomber / crever / mourir en grand nombre) 16. Tuer comme des mouches (tuer en grand nombre et facilement) 17. Ecraser quelqu'un comme une mouche (anéantir quelqu'un) 18. Etre ennuyeux comme les mouches (être profondément ennuyeux) 19. Manger comme une mouche (manger peu et sans appétit) 20. Comme un tas de mouches au soleil (en parlant de quelque chose que l'on fait avec le contentement des mouches au soleil) 21. Dru comme mouches (en grand nombre) 22. Epi en mouche (épi qui ne peut se développer ; qui n'est pas plus grand qu'une mouche) 23. On entendrait une mouche voler (il règne / régnait un silence absolu) 24. Gober les mouches / regarder voler les mouches / attraper les mouches / compter les mouches (perdre son temps à ne rien faire, s'ennuyer)
---	--

	25. Il ne faut qu'une mouche pour l'amuser (en parlant d'une personne oiseuse, d'un domestique musard) 26. Prendre la mouche (se fâcher brusquement et mal à propos) 27. Quelle mouche le pique / l'a piqué ? (pourquoi se fâche-t-il brusquement ?) 28. Etre piqué de la mouche de ... (donner dans / être pris par) 29. Connaître mouches en lait (reconnaître l'évidence) 30. Ne par faire de mal à une mouche / ne pas tuer une mouche (être incapable de faire de mal à qui que ce soit) 31. C'est à cause des mouches (cela ne vous regarde pas, en réponse moqueuse à une question que l'on veut éluder) 32. Avoir peur des mouches (être pleutre) 33. Faire d'une mouche un éléphant (exagérer les choses) 34. Faire querelle sur un pied de mouche (intenter un procès pour une bagatelle) 35. On prend plus de mouches avec du miel qu'avec du vinaigre (On n'obtient rien de personne par la force) 36. Tuer les mouches à quinze pas (avoir une haleine assez infecte pour empoisonner les mouches au vol) 37. Enculer les mouches (pousser trop loin l'analyse, pinailler, être tatillon) 38. Enfileur de mouches (homme qui aime les complications) 39. Il est tendre aux mouches (il est sensible aux moindres inconvénients, il se choque de peu de choses) 40. Faire la mouche du coche (s'agiter beaucoup sans être efficace et mériter à tort le mérite d'une action) 41. Pattes de mouche / pied de mouche (écriture fine et peu lisible) 42. Chasser les mouches (parer au hasard, par des mouvements désordonnés)
--	---

Σαύρα 1. Είδος ερπετού με τέσσερα κοντά πόδια, μακριά ουρά και φολιδωτή επιδερμίδα 2. Πολύ μικρό τετράποδο ερπετό με φολιδωτό δέρμα και μακριά ουρά Παράγωγα 1. Σαυροειδής	Serpent 1. Reptile saurien (de la famille des lacertidés) généralement de petite taille, au corps allongé, recouvert d'écailles, à quatre pattes courtes et grêles et dont la queue est longue, effilée et cassante. 2. Petit reptile agile à quatre pattes et à longue queue. Lézarder Phrases 1. Lézard vert, gris 2. Lézard des murailles, des souches. 3. Sac à main en lézard 4. Y'a pas de lézard ! (Y'a pas de problème ! Tout va bien !) 5. Paresseux comme un lézard (très paresseux) 6. Faire le lézard / vivre en lézard (se chauffer paresseusement au soleil)
Στρουθοκάμηλος 1. Μεγάλο αφρικανικό πουλί που δεν πετά, με ύψος περίπου 2.5 μέτρα, μεγάλα φτερά, μικρό κεφάλι, μακρύ λαιμό και μακριά πόδια 2. Μεγαλόσωμο πτηνό-δρομέας που δεν μπορεί να πετάξει, ζει στην Αφρική, έχει πολύ ψηλό λαιμό, μακριά και δυνατά πόδια και μικρά καφέ ή μαύρα φτερά, είναι γνωστό από το μύθευμα ότι χώνει το κεφάλι στην άμμο όταν αντιλαμβάνεται κίνδυνο Παράγωγα 1. Στρουθοκαμηλίζω 2. Στρουθοκαμηλισμός 3. Στρουθοκαμηλικός Συνάψεις 1. Ακολουθώ / εφαρμόζω πολιτική	Autruche 1. Genre d'échassiers brévipennes vivant dans les steppes africaines et à l'état sauvage, caractérisé par sa grande taille, son long cou, ses ailes rudimentaires impropres au vol, sa rapidité à la course et sa voracité. Phrases 1. La politique de l'autruche (le fait de

στρουθοκάμηλου	refuser par faiblesse de voir le danger, d'affronter la réalité, le fait d'ignorer volontairement le danger ou l'échec probable) 2. Une allure très rapide 3. Avoir un estomac d'autruche (être capable d'avaler les mets les plus divers et les plus nombreux) 4. Un cou d'autruche : un long cou 5. Avoir l'imprudence d'une autruche (Ce comportement étant révélateur de certains traits de caractère) 6. Appartenir à la race des autruches / à la variété des autruches ; être une autruche (Ce comportement / traits de caractère permettant de juger et de classer les êtres)
----------------	--

Σφήκα 1. Έντομο με κιτρινόμαυρες ρίγες στο σώμα και δηλητηριώδες κεντρί, που μοιάζει με την μέλισσα 2. Έντομο που μοιάζει με τη μέλισσα, φέρει δηλητηριώδες κεντρί του οποίου το τσίμπημα είναι πολύ οδυνηρό, ζει σε κοινωνίες ή μόνο του και έχει μαύρες και κίτρινες ραβδώσεις στην κοιλιά Σύνθετα 1. Σφηκοφωλιά	Guêpe 1. Insecte hyménoptère dont l'abdomen annelé jaune et noir est terminé, chez la femelle, par un aiguillon venimeux. Guêpière Guêpier Phrases 1. Pas folle, la guêpe (Il est malin ! Elle est maligne!) 2. Où la guêpe a passé le moucheron demeure (les gens faibles et pauvres se trouvent mal d'imiter ceux qui ont de la force ou des richesses) 3. Taille de guêpe (taille très fine) 4. Essaim / nid / pique de guêpes
---	---

Φάλαινα 1. Θαλάσσιο θηλαστικό με τεράστιο μέγεθος 2. Θηλαστικό που ζει στις ανοιχτές θάλασσες και μοιάζει με τεράστιο ψάρι Σύνθετα 1. Φαλινοθήρας 2. Φαλινοθηρία 3. Φαλινοθηρικό 4. Φαλινοκαρχαρία Παράγωγα 1. Φαλινοειδής 2. Φαλινοθηρικό 3. Φαλινοθηρικός Συνάψεις 1. Γαλάζια φάλαινα 2. Λευκή φάλαινα 3. Φάλαινα της Γροιλανδίας 4. Ουρά φάλαινας 5. Λίπος φάλαινας 6. Οι φυσητήρες της φάλαινας 7. Ιαπωνικά φαλινοθηρικά 8. Η φαλινοθηρία επιτρέπεται σε ορισμένη περίοδο του έτους	Baleine 1. Mammifère marin de très grande taille, de l'ordre des cétacés, qui présente à la mâchoire supérieure de grandes lames cornées appelées fanons. Baleineau Baleinier Baleinière Baleiné Phrases 1. Rire comme une baleine (Rire très fort, sans retenue, à gorge déployée) 2. Se tordre comme une baleine : rire en ouvrant une large bouche (comme une baleine découvrant ses fanons) 3. Blanc de baleine (matière grasse nacrée extraite d'une huile emplissant les cavités de la tête de cétacés)
Φίδι 1. Είδος ερπετού με μακρύ, κυλινδρικό	Serpent 1. Reptile du sous-ordre des Ophidiens

και φολιδωτό σώμα που διακρίνεται σε κεφάλι, κορμό και ουρά 2. Ερπετό χωρίς άκρα, με δέρμα φολιδωτό και σώμα επίμηκες, κυλινδρικό και ευλίσιστο, ορισμένα είδη του οποίου είναι δηλητηριώδη Σύνθετα 1. Φιδόγλωσσα 2. Φιδοπουκάμισο 3. Φιδοσέρνομαι 4. Φιδότρυπα 5. Φιδοτρώγομαι Παράγωγα 1. Φιδωτός 2. Φιδάκι 3. Φιδένιος 4. Φιδίσιος Συνάψεις 1. Το φίδι έρπεται / σέρνεται / σφυρίζει / κουλουριάζεται 2. Το δάγκωμα δηλητηριώδους φιδιού 3. Φίδι κολοβό 4. Μαύρο φίδι που σε έφαγε 5. Με ζώνουν / με τρώνε τα φίδια 6. Φίδι που θα τον φάει 7. Τον βάζουν να βγάλει το φίδι από τη τρύπα 8. Κορμί φιδίσιο 9. Δέρμα φιδίσιο 10. Φιδίσιο μονοπάτι 11. Φιδίσιο πουκάμισο 12. Τι φιδόγλωσσα που είναι η γυναίκα του! Δεν λέει καλό λόγο για κανένα! 13. Πήγε να το πει αλλά φιδοφαγώθηκε και δεν το απόσωσε 14. Φιδωτόδρομάκι 15. Το αυγό του φιδιού 16. Έχω / τρέφω φίδι στον κόρφο μου	comportant de nombreuses espèces, au corps cylindrique et très allongé, caractérisé par l'atrophie ou la disparition complète des membres. Serpentaire Serpente Serpenteau Serpenter 16. Réchauffer un serpent dans son sein (Faire du bien à un ingrat) 1. Grand / gros / énorme / immense
--	--

	serpent
	2. Peau / mue du serpent
	3. Crochets / dents / langue du serpent
	4. Le serpent siffle / darde sa langue
	5. Venin du serpent
	6. Morsure / pique du serpent
	7. Avoir peur des serpents
	8. Anneaux / mouvements / ondulations / orbes du serpent
	9. Serpent qui glisse / se faufile / ondule / rampe / s'enroule / s'enlace
	10. Charmeur de serpents
	11. Serpents ovipares / ovovivipares
	12. Serpents venimeux / non venimeux
	13. Serpents constricteurs
	14. Serpents terrestres / arboricoles
	15. Serpents aquatiques / semi-aquatiques
	16. Serpents marins
	17. Serpent boa
	18. Serpent à collier ou serpent d'eau
	19. Serpent corail
	20. Serpent fouet
	21. Serpent loup
	22. Serpent à lunettes
	23. Serpent python
	24. Serpent Volant
	25. Des yeux de serpent
	26. Une souplesse de serpent
	27. Se dresser / se glisser / ramper / se tordre comme un serpent
	28. La prudence du serpent
	29. Nourrir / réchauffer un serpent dans son sein (protéger, favoriser une personne qui se manifeste ingrate et rend le mal pour le bien)
	30. Un serpent caché sous les fleurs (danger caché sous des apparences trompeuses, séduisantes)